

סדור רש"י

כולל פסקי דינים והלכות

יוצא לאור ראשונה

עם הערות ותקונים ומראה מקומות ומבוא

אשר הכין

ר' שלמה באבער ז"ל

נערך ונסדר לדפוס

מאת

יעקב פריימאן

אבד"ק העלישויא

חברת מקיצי נרדמים.

ברלין

בדפוס צבי הירש איטצקאווסקי

תרע"ב

דעת - אתר לימודי יהדות ורוח

www.daat.ac.il

SIDDUR RASCHI,

Ritualwerk,

R. Salomo ben Isaak zugeschrieben.

Mit Anmerkungen und Einleitung versehen

von

Salomon Buber s. A.

Für den Druck redigiert

von

Dr. J. Freimann,
Rabbiner in Holleschau.

Verein Mekize Nirdamim.

BERLIN

Druck von H. Itzkowski, Auguststr. 69

1911

פתח דבר.

הגשר הגדול רבינו שלמה כ"ר יצחק ז"ל הנודע בשם רש"י חיבר ספרים גם בפסקי הלכה, וברוך אלהים אשר זכני להוציא לאור ספר האורה המיוחס לרש"י ז"ל ב' חלקים עם הערות ותקונים. ועוד נשאר ממנו בכתובים סדור שלו כולל ג"כ פסקי דינים והלכות והיה טמון וצפון באוצרות הספרים עד כה.

והנה בחסד עליון באו לידי שלשה כתבי יד ועל פיהן יצא המטמון היקר הזה לאור עולם עם הנהות וטראה מקומות והערות כיד ה' הטובה עלי.

את הכתב יד מפארטא [תכונתו אודיע להלן בפרק י"א] שמתי לפני הספר והשויתי הנוסחאות עם כתבי יד האחרים [הנזכרים לקמן בפרק י"ב וי"ג] זו מול זו והעירותי על השינויים במקומותם למושבותם וציינתי סימנים בין מאמר למאמר והם תרל"ד במספר ודקדקתי בכל מלה ומלה ונתתי ריוח והפסקות ע"י קיים ונקודות בין ענין לענין ובהערותי הצגתי טראה מקומות מתלמוד בבלי וירושלמי וספרי גאונים קדמונים ודרך אנב הפיצותי אור על הרבה מאמרי חז"ל וספרי הגאונים.

המבוא בראש הספר מכיל י"ד סימנים: (א) אודות יחס הסדור לרש"י ז"ל. (ב) מקומות בסדור שהובאו מאמרים בשם "רבי" או "רבינו" סתם והכוונה לרש"י ז"ל. (ג) הקדמונים אשר הביאו את הסדור. (ד) שמות הגאונים והקדמונים המובאים בסדור ע"פ סדר א"ב. (ה) שמות הספרים המובאים בסדור. (ו) המקורות אשר שאב מהם המסדר. (ז) תשובות רש"י שהשיב לשואליו. (ח) פירושים על מאמרי חז"ל הנמצאים בסדור. (ט) הסדור וספר הפרדס. (י) הסדור ומחזור ויטרי. (יא) תכונת כתב יד א'. (יב) תכונת כתב יד ב'. (יג) תכונת כתב יד ג'. (יד) מלות לועזיות המבואות בסדור.

אקוה כי הקוראים יגילו על הסגולה היקרה אשר הגני מביא במחנה העברים והוא ספר שני מהנשר הגדול רבינו שלמה כ"ר יצחק ז"ל בפסקי הלכה אשר נשאר

בכתובים עד כה. גם תיקר מלאכתי בעיניהם אשר ינעתי להשיג את הכתבי יד, והאלהים אשר היה בעזורי כל ימי חיי להוציא פנינים לאורה, יזכני עוד כחסדו הגדול להוציא יתר ספרי רש"י ז"ל לזכות את הרבים ולהגדיל תורה ולהאדירה אמן.*

שלמה ב"ר ישעי' אברהם הלוי באבער.

* לדאבון לבנו לא עלתה הפעם ביד הכותב והחותם ר' שלמה באבער ז"ל, אשר הקדיש כל ימיו לחקור אחר מצפוני חכמת ישראל ולגלות מסתריה, להפיק זממו ולהוציא מחשבתו הטובה לאור עולם, וכעוד אשר ידו נטויה לערוך את החבור היקר הזה לעשות סריס לבאר ולצדף את הדברים לקח אותו אלהים. ואנכי גשתי אל המלאכה לברר כל מאמר ומאמר עש"י מקורו וללבן את ההערות ולהשלימן כפי הצורך (ע"י ס"ס תקפ"ב) וגם את המבוא ערכתני על פי דרכו של המחבר ז"ל כאשר הפליא לעשות בספרים אשר זכה להוציאם מאפלה לאורה. וזה פרי עמלי להקים שם המת על נחלתו ושמו יגון לדור דור.

יעקב פריימאן אבד"ק העלישווא.